

A KIS- ÉS KÖZÉPVÁLLALKOZÁSOK

Az EU vállalatok 99%-ban a mikro-, valamint a kis- és középvállalkozások (kkv-k) alkotják. Ezek biztosítják a magánszektorbeli munkahelyek kétharmadát, az Unióban létrehozott hozzáadott értékhez pedig annak több mint felével járulnak hozzá. A kkv-k támogatása céljából különféle cselekvési programok jöttek létre, ilyen például a kisvállalkozói intézkedéscsomag, a Horizont 2020 és a COSME program. Ezek célja, hogy a kutatás és az innováció révén fokozódjon a kkv-k versenyképessége, és könnyebbé váljon számukra a finanszírozáshoz való hozzáférés.

JOGALAP

A kis- és középvállalkozások (kkv-k) elsősorban nemzeti szinten működnek, mivel viszonylag kevés kkv folytat az EU-n belüli, határokon átnyúló üzleti tevékenységet. A kkv-kat azonban üzleti tevékenységük hatókörétől függetlenül érintik a különböző területeken – például az adóztatás (az Európai Unió működéséről szóló szerződés [EUMSZ] 110–113. cikke), a verseny (az EUMSZ 101–109. cikke) és a társasági jog (letelepedés joga – az EUMSZ 49–54. cikke) területein – meglévő uniós jogszabályok. A kkv-k fogalmának a Bizottság általi meghatározását a 2003/361/EK ajánlás tartalmazza.

CÉLKITŰZÉSEK

A mikro-, kis- és középvállalkozások az EU-ban az összes vállalkozás 99%-át teszik ki. A közel 23 millió kkv 2015-ben 3,9 billió eurós hozzáadott értéket termelt és 90 millió főt foglalkoztatott, továbbá az uniós vállalatok versenyképessége szempontjából kulcsfontosságú vállalkozói szellem és innováció nélkülözhetetlen forrását jelenti. Az EU kkv-kra vonatkozó politikájának célja annak biztosítása, hogy az uniós politikák és intézkedések kedvezzenek a kisvállalkozásoknak, valamint hozzájáruljanak ahhoz, hogy Európa vonzóbb helyé váljon a vállalkozások létrehozása és az üzleti tevékenység folytatása szempontjából.

EREDMÉNYEK

A. Európai kisvállalkozói intézkedéscsomag (SBA)

A kkv-kkal kapcsolatos mindaddig legátfogóbb és leginkább sokrétű kezdeményezést a Bizottság 2008 júniusában terjesztette elő a kisvállalkozói intézménycsomagról szóló közlemény ([COM\(2008\) 0394](#)) formájában. A kisvállalkozói intézkedéscsomag célja a meglévő eszközöket integráló új politikai keret létrehozása a „Kisvállalkozások Európai Chartájára” és a „növekedésre és foglalkoztatásra irányuló modern kkv-

politikára” építve. Ennek során ahelyett, hogy kiforrott közösségi megközelítést javasolna, inkább „a tagállamokkal való politikai partnerségi megközelítést” alkalmaz. Az intézkedéscsomag célja – a „Gondolkozz először kicsiben!” elgondolás jegyében – a vállalkozói szellem általános megközelítésének javítása az EU-ban.

1. Intelligens szabályozás

A kisvállalkozói intézkedéscsomagban a Bizottság számára elsőbbségi kérdés a bürokrácia csökkentése. A kkv-k növekedéséhez jelentősen hozzájárulhat az, ha a közigazgatásokat fogékonyabbá tesszük a kkv-k szükségletei iránt. A belső piaci szolgáltatásokról szóló irányelvet (2006/123/EK irányelv) 2016-ban tették közzé, amelyet az összes uniós tagállam 2009-ben hajtott végre.

A késedelmes fizetésekről szóló irányelv módosítása (amelynek értelmében az állami szervek - a kkv-knak szóló biztonsági garanciaként - 30 napon belül kötelesek fizetni), valamint az elektronikus számlázásról szóló irányelv (az elektronikus- és a papír alapú számla egyenértékűségének megteremtése) különösen hasznos a kisvállalkozások számára. Emellett az uniós közbeszerzési politika modernizációja azt is jelenti, hogy a kkv-k most a közbeszerzéshez való hozzáféréskor kevesebb adminisztratív teherrel számolhatnak, és több lehetőségük kínálkozik a közös ajánlattételre. Ugyanezt a megközelítést követi a pénzügyi beszámolási kötelezettségek egyszerűsítése és a kkv-k adminisztratív terheinek csökkentése az Unión belüli közbeszerzés és a számviteli irányelv korszerűsítésén keresztül (jelenleg a 2013/34/EU irányelv).

2. A finanszírozáshoz való hozzáférés

A pénzügyi piacok gyakran vallottak kudarcot a kkv-k számára szükséges finanszírozás biztosítása terén. Az elmúlt években történt némi előrelépés a kkv-k szempontjából a kölcsönök, garanciák és kockázati tőke formájában nyújtott finanszírozás és hitelek elérhetőségének javítása terén. Az európai pénzügyi intézetek – az Európai Beruházási Bank (EBB) és az Európai Beruházási Alap (EBA) – fokozták a kkv-kat célzó műveleteiket.

A kisvállalkozói intézkedéscsomag azonban a finanszírozáshoz való hozzáférést az egyes kkv-kat érintő második legnagyobb problémaként azonosította. A Bizottság 2011 novemberében előterjesztette a kkv-k finanszírozáshoz való hozzájutásának javítására irányuló cselekvési tervet ([COM\(2011\) 0870](#)). A cselekvési terv egyebek mellett szakpolitikai kezdeményezéseket tartalmaz a kkv-k kockázati tőke-piacokhoz való hozzáféréseinek megkönnyítése érdekében. A Bizottság a vállalkozások finanszírozáshoz való hozzáféréséről az Európai Bizottság és az Európai Központi Bank által közösen készített felmérésen (SAFE) keresztül követi nyomon a kkv-k finanszírozáshoz való hozzáférését.

3. A kkv-k az egységes piacon

A kisvállalkozói intézkedéscsomag és „Az egységes piaci intézkedéscsomag felé – A magas szinten versenyképes szociális piacgazdaságért” című bizottsági közlemény ([COM\(2010\) 0608](#)), valamint a második egységes piaci intézkedéscsomag ([COM\(2012\) 0573](#)) egyaránt hangsúlyozza a vállalkozásokra az egységes piacon irányadó keretfeltételek folyamatos javításának szükségességét. A kkv-k belső piacon belüli alapításának és működtetésének megkönnyítésére különféle kezdeményezések

és intézkedések léteznek, illetve vannak tervbe véve. A kkv-k számára sok területen – így például a versenyszabályok, az adózás és a társasági jog terén – biztosított az eltérés.

4. Versenypolitika

Az EU állami támogatásokkal kapcsolatos politikája jó ideje kedvező elbánásban részesíti a kkv-kat, elismerve azokat a különleges nehézségeket, amelyekkel méretükből eredően szembesülnek. A Bizottság 2014-ben elfogadta az állami támogatásra vonatkozó mentességekről szóló felülvizsgált rendeletet (általános csoportmentességi rendelet). Az állami támogatások uniós szabályozásának korszerűsítése egyik elemét a tagállamok nagyobb rugalmassága jelenti, azaz a Bizottság előzetes értesítése és jóváhagyása nélkül nyújthatnak – bizonyos feltételek teljesülése esetén – támogatást. E rendelet alapján a kkv-k legfeljebb 7,5 millió eurós állami támogatásban részesülhetnek.

B. Uniós hálózatok a kkv-k számára

A kkv-kra irányuló hálózatokra példaként szolgálnak elsősorban a kkv-k számára nyújtott, Unión belüli általános támogatási szolgáltatások, például az „Enterprise Europe Network” (európai vállalkozási hálózat), a „SOLVIT”, az „Európa Önökért – Vállalkozás”, a „Kkv-k és a környezet”, valamint „A vegyi anyagok kezelése: nemzeti REACH információs szolgálatok”. Másodsorban az innovációra és kutatásra irányuló támogatások között szerepel a szellemi tulajdonjogokkal foglalkozó információs szolgálat (IPR Help Desk), az „SME Techweb”, a szellemi tulajdonjogok tekintetében Kínával foglalkozó, kkv-kat szolgáló információs szolgálat, az „Európai Vállalkozási és Innovációs Központok hálózata” (EBN), az „Európai Munkahelyi Innovációs Hálózatok” és a „Gate2Growth”.

C. Kkv-k és kutatás

A kutatás és az innováció kulcsfontosságú az uniós kkv-k fenntartható sikeréhez és növekedéséhez. A 2014–2020 közötti időszakra vonatkozó „Horizont 2020” keretprogram jobb és átfogóbb támogatási környezet kialakítására törekszik a kkv-k kutatási és innovációs tevékenységei számára. Egy egységes szabályrendszer révén jelentős egyszerűsödés érhető el. E megközelítés részeként a kkv-kat egy új, külön kkv-eszköz révén ösztönzik a részvételre, amelynek célja a kkv-k korai szakaszban, illetve nagy kockázatú kutatás és innováció tekintetében hiányzó finanszírozásának pótlása.

Megjegyzendő, hogy a Horizont 2020 időközi értékelése a programot létrehozó rendelet értelmében kötelező követelmény. A Horizont 2020 program időközi értékeléséről szóló [COM\(2018\) 0002](#) közlemény sorra veszi a program végrehajtását javító lehetőségeket, és szilárd tényalapot teremt a jövőbeli tevékenységek és kezdeményezések megtervezéséhez. Az eredményeket arra fogják használni, hogy meghatározzák a 9. keretprogram struktúrájának és tartalmának alapjait, amiről 2018 júniusában fognak majd javaslatot közzétenni.

Emellett a kkv-k versenyképességének javítása egyike a 2014–2020-as időszakra szóló kohéziós politika 11 tematikus célkitűzésének. A kkv-kba irányuló további beruházásokra más tematikus célkitűzések – amilyen például a kutatás és az

innováció, az alacsony szén-dioxid-kibocsátású gazdaság és az információs és kommunikációs technológiák – keretében is sor fog kerülni.

D. A vállalkozások versenyképességét és a kis- és középvállalkozásokat segítő program (COSME)

2013 decemberében elfogadták a vállalkozások és a kis- és középvállalkozások versenyképességét segítő program (COSME) 2014–2020 közötti létrehozásáról szóló, 2013. december 11-i 1287/2013/EU európai parlamenti és tanácsi rendeletet. A 2014–2020 közötti időszakban 2,3 milliárd eurós tervezett költségvetéssel rendelkező COSME az alábbi általános célokat követi:

- a kkv-k forráshoz jutásának javítása tőke- és hitelfinanszírozás formájában: egy tőkefinanszírozási eszköz a növekedési szakasz beruházásaihoz, valamint egy hitelgarancia-eszköz, amely közvetlen vagy más kockázatmegosztó konstrukciókat kínál pénzügyi közvetítőkön keresztül a kkv-knak nyújtott kölcsönökre; a COSME költségvetéséből 1,3 milliárd euró pénzügyi eszközökre van elkülönítve;
- az uniós és a globális piacokhoz való hozzáférés javítása: a növekedésorientált vállalkozástámogatási szolgáltatásokat az Enterprise Europe Network hálózaton keresztül nyújtják, amelynek célja, hogy elősegítse a terjeszkedést az egységes piacon belül és az Európai Unión kívül egyaránt;
- a vállalkozási kedv ösztönzése: a fellépések magukban foglalják a vállalkozói készségek és magatartásformák fejlesztését, különösen az új vállalkozók, a fiatalok és a nők körében.

A Bizottság szerint a program 2020-ig évente várhatóan 39 000 vállalkozást segíthet 29 500 munkahely létrehozásában vagy megmentésében, valamint 900 új üzleti termék, szolgáltatás, illetve folyamat bevezetésében.

AZ EURÓPAI PARLAMENT SZEREPE

Az Európai Parlament már 1983-ban meghirdette a „kis- és középvállalkozások és a kézművesipar évét”, és egy sor kezdeményezést indított ezek fejlődésének ösztönzésére. Azóta a Parlament következetesen tanújelét adta az európai kkv-k fejlesztésének előmozdítása mellett elkötelezettségének. Példák erre az alábbiak:

- A Parlament 2010 júniusában [állásfoglalást](#) fogadott el a Közösség innovációs politikájáról a változó világban^[1]. Ebben az állásfoglalásban hangsúlyozta, hogy olyan körülményeket kell teremteni, amelyek mellett a kockázati tőke könnyebben elérhető lenne a kkv-k számára. Kérte különösen az olyan kkv-finanszírozási eszközök fejlesztését, mint a mikrohitelek, az innovatív vállalkozásokba befektetni kívánóknak kínált kockázati tőke, valamint az üzleti angyalok a fiatal kutatók vállalkozási projektjeinek támogatására. Emellett felhívást intézett a tagállamokhoz és a Bizottsághoz annak érdekében, hogy teremtsenek adózási, pénzügyi, üzleti és közigazgatási ösztönzőket a beruházásokhoz.

[1]HL C 236. E, 2011.8.12., 41. o.

- A Parlament 2011 márciusában [állásfoglalást](#) fogadott el „Iparpolitika a globalizáció korában” címmel^[2]. Ebben egyebek mellett felhívta a Bizottságot, hogy a kkv-k adminisztratív terheinek csökkentése és a finanszírozási lehetőségekhez való hozzáférésük javítása érdekében vigye keresztül a kisvállalkozói intézkedéscsomag végrehajtását. Egyben kérte a kkv-k fogalom meghatározásának aktualizálását is, hogy az nagyobb rugalmasságot tegyen lehetővé egyes iparágakban. Sürgette továbbá a Bizottságot, hogy növelje a kkv-k részvételi arányát a kutatási és fejlesztési keretprogramokban.
- A Parlament 2011 májusában [állásfoglalást](#) fogadott el a kisvállalkozói intézkedéscsomag felülvizsgálatáról^[3]. Ebben egyebek mellett felszólította a tagállamokat, hogy fogadják el az európai zártkörű társaság státútumáról szóló, még hátralevő javaslatot. Emellett a Parlament aggodalmát fejezte ki amiatt, hogy – különösen nemzeti szinten – nem minden új jogalkotási javaslatban alkalmazták helyesen és következetesen a kkv-tesztet. Továbbá figyelmeztette a tagállamokat, hogy az irányelvek nemzeti jogszabályokba történő átültetése során törekedjenek az uniós jogszabályokban előírt követelményeket meghaladó túlszabályozás elkerülésére.
- A Parlament 2012 októberében [állásfoglalást](#) fogadott el „Kis- és középvállalkozások (kkv-k): versenyképesség és üzleti lehetőségek” címmel^[4]. Ebben az állásfoglalásban a Parlament egy sor kérdéskörre mutatott rá, ideértve az adminisztratív terhek csökkentését, a versenyképesség és a munkahelyteremtés támogatását, az új vállalkozások elindítását, valamint a tájékoztatáshoz és a finanszírozáshoz való hozzáférést.
- 2014 januárjában a Parlament [állásfoglalást](#) fogadott el „Európa újraiparosítása a versenyképesség és a fenntarthatóság javítása érdekében” címmel^[5], amelyben rámutatott a kkv-k uniós gazdaságban betöltött szerepére, és külön segítséget és támogatást kért a kkv-k számára.
- 2016 szeptemberében a Parlament [állásfoglalást](#) fogadott el a kkv-k finanszírozáshoz való hozzájárulásáról és a tőkepiaci unióban a kkv-finanszírozás sokféleségének növeléséről^[6].
- Az Európai Parlament 2017 júliusában [állásfoglalást](#) fogadott el az európai növekedés, foglalkoztatás és innováció stratégiai prioritása jegyében nagyra törő európai uniós ipari stratégia kidolgozásáról ([2017/2732\(RSP\)](#))^[7].

Frédéric Gouardères
05/2019

[2]HL C 199. E, 2012.7.7., 1–31. o.

[3]HL C 377. E, 2012.12.07., 102. o.

[4]HL C 68. E, 2014.3.7., 40. o.

[5]HL C 482., 2016.12.23., 89. o.

[6]Elfogadott szövegek, [P8_TA\(2016\)0358](#).

[7]Elfogadott szövegek, [P8_TA\(2017\)0305](#).

